

I

(Leģislatīvi akti)

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2015/1794

(2015. gada 6. oktobris),

ar kuru attiecībā uz jūrniekiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/94/EK, 2009/38/EK un 2002/14/EK un Padomes Direktīvas 98/59/EK un 2001/23/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 153. panta 2. punkta b) apakšpunktu saistībā ar 153. panta 1. punkta b) un e) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 153. pants paredz, ka Eiropas Parlaments un Padome, rīkojoties saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, ar direktīvām var noteikt minimālās prasības, kuras pakāpeniski jāievieš un kuru mērķis ir uzlabot darba apstākļus un darba ņēmēju informēšanu un apspriešanos ar tiem. Ar šādām direktīvām ir jāizvairās uzlikt tādas nesamērīgas izmaksas vai administratīvus, finansiālus un juridiskus ierobežojumus, kas traucētu veidoties un attīstīties mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kas ir ilgtspējīgas attīstības un darbvietu radīšanas virzītājspēks.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/94/EK ⁽⁴⁾, 2009/38/EK ⁽⁵⁾ un 2002/14/EK ⁽⁶⁾ un Padomes Direktīvas 98/59/EK ⁽⁷⁾ un 2001/23/EK ⁽⁸⁾ vai nu neattiecinā, vai dod tiesības dalībvalstīm neattiecināt to piemērošanas jomas uz konkrētiem jūrniekiem.

⁽¹⁾ OVC 226, 16.7.2014., 35. lpp.

⁽²⁾ OVC 174, 7.6.2014., 50. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2015. gada 8. jūlija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2015. gada 18. septembra lēmums.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/94/EK (2008. gada 22. oktobris) par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksāt-nespējas gadījumā (OV L 283, 28.10.2008., 36. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/38/EK (2009. gada 6. maijs) par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās (OV L 122, 16.5.2009., 28. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/14/EK (2002. gada 11. marts), ar ko izveido vispārēju sistēmu darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Eiropas Kopienā (OV L 80, 23.3.2002., 29. lpp.).

⁽⁷⁾ Padomes Direktīva 98/59/EK (1998. gada 20. jūlijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu (OV L 225, 12.8.1998., 16. lpp.).

⁽⁸⁾ Padomes Direktīva 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējiesabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējiesabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā (OV L 82, 22.3.2001., 16. lpp.).

- (3) Komisija 2009. gada 21. janvāra paziņojumā "Stratēģiskie mērķi un rekomendācijas ES jūras transporta politikai 2018. gada perspektīvā" uzsvēra, ka ir svarīgi izveidot integrētu tiesisko regulējumu, lai uzlabotu jūrniecības nozares konkurētspēju.
- (4) Minētā neattiecināšana un/vai iespēja tādu noteikt var liegt jūrniekiem iespējas pilnībā izmantot tiesības uz godīgiem un taisnīgiem darba apstākļiem un uz informāciju un konsultācijām vai arī ierobežot minēto tiesību pilnīgu izmantošanu. Ciktāl minētajai neattiecināšanai un/vai iespējai to noteikt nav objektīva pamata un attieksme pret jūrniekiem nav vienlīdzīga, noteikumi, kas pieļauj šādu neattiecināšanu, būtu jāsvītrot.
- (5) Šā brīža juridiskā situācija, ko daļēji ir radījis jūrnieka profesijas specifiskais raksturs, rada pamatu nevienlīdzīgai attieksmei pret vienas kategorijas darba ņēmējiem dažādās dalībvalstīs atkarībā no tā, vai valsts piemēro vai nepiemēro spēkā esošos tiesību aktos atļauto neattiecināšanu un fakultatīvo neattiecināšanu. Būtisks skaits dalībvalstu minēto fakultatīvo neattiecināšanu nav izmantojušas vai to ir izmantojušas tikai ierobežoti.
- (6) Komisija 2007. gada 10. oktobra paziņojumā "Integrēta Eiropas Savienības jūrniecības politika" norādīja, ka šāda politika ir balstīta uz skaidru atziņu, ka visi ar Eiropas okeāniem un jūrām saistītie jautājumi ir savstarpēji saistīti un ka dažādu jūrniecības jomu politika, lai tā sasniegtu vēlamos rezultātus, ir jāizstrādā saskaņoti. Minētajā dokumentā ir arī uzsvērtā nepieciešamība radīt Savienības valstspiederīgajiem vairāk kvalitatīvāku darbvietu jūrniecības nozarē un tas, cik svarīgi ir uzlabot darba apstākļus uz kuģiem, cita starpā veicot ieguldījumus pētniecībā, izglītībā, apmācībā, veselībā un drošībā.
- (7) Šī direktīva ir saskaņā ar stratēģiju "Eiropa 2020" un tās mērķiem nodarbinātības jomā, kā arī ar stratēģiju, ko Komisija izklāstījusi 2010. gada 23. novembra paziņojumā "Jaunu prasmju un darba vietu programma. Eiropas ieguldījums ceļā uz pilnīgu nodarbinātību".
- (8) Tā saucamā "jūras nozaru ekonomika" veido būtisku Savienības ekonomikas daļu darbvietu un bruto pievienotās vērtības ziņā.
- (9) Saskaņā ar LESD 154. panta 2. punktu Komisija Savienības līmenī ir apspriedusies ar sociālajiem partneriem par Savienības rīcības iespējamo ievirzi šajā jomā.
- (10) Sociālā dialoga ietvaros jūrniecības nozares sociālie partneri ir vienojušies par kopīgu izpratni, kas ir ļoti svarīgi šai direktīvai. Ar minēto kopīgo izpratni ir panākts labs līdzsvars starp nepieciešamību uzlabot jūrnieku darba apstākļus un nepieciešamību ņemt vērā nozares īpatnības.
- (11) Ņemot vērā jo īpaši jūrniecības nozares specifiku un to darba ņēmēju īpašos darba apstākļus, kurus skar ar šo direktīvu atceltā neattiecināšana, ir jāpielāgo daži ar šo direktīvu grozīto direktīvu noteikumi, lai atspoguļotu attiecīgās nozares specifiskās iezīmes.
- (12) Ņemot vērā tehnoloģisko attīstību pēdējo gadu laikā, jo īpaši komunikāciju tehnoloģiju jomā, prasības par informēšanu un apspriešanos būtu jāatjaunina un jāpiemēro visatbilstīgākajā veidā, tostarp izmantojot jaunās tehnoloģijas attālinātai komunikācijai, veicinot interneta pieejamību un nodrošinot tā saprātīgu izmantošanu uz kuģa, lai uzlabotu šīs direktīvas īstenošanu.
- (13) Nebūtu jāskar jūrnieku tiesības, kas ietvertas šajā direktīvā un ko dalībvalstis piešķirušas ar valstu tiesību aktiem, ar kuriem īsteno Direktīvas 2008/94/EK, 2009/38/EK, 2002/14/EK, 98/59/EK un 2001/23/EK. Šīs direktīvas īstenošanai nebūtu jākalpo par pamatojumu jebkādi tāda stāvokļa pasliktināšanai, kāds jau pastāv katrā dalībvalstī.
- (14) Starptautiskās Darba organizācijas 2006. gada Konvencijas par darbu jūrniecībā mērķis ir gan panākt pienācīgus jūrnieku darba un dzīves apstākļus, paredzot veselības un drošības standartus, taisnīgus nodarbinātības noteikumus un profesionālo apmācību, gan nodrošināt godīgu konkurenci kuģu īpašniekiem, piemērojot to visās pasaules valstīs, kā arī starptautiskā līmenī nodrošināt līdzvērtīgus konkurences apstākļus attiecībā uz dažām, bet

ne visām darbinieku tiesībām neatkarīgi no viņu valstspiederības vai kuģa karoga. Minētajā konvencijā, Padomes Direktīvā 2009/13/EK ⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2009/16/EK ⁽²⁾ un 2013/54/ES ⁽³⁾ ir noteiktas jūrnieku tiesības uz pienācīgiem darba apstākļiem daudzās dažādās jomās, saskaņotas tiesības un darba aizsardzība jūrniekiem un veicināti vienlīdzīgi konkurences apstākļi, tostarp Savienībā.

- (15) Savienībai būtu jācenšas uzlabot darba un dzīves apstākļus uz kuģiem un izmantot inovācijas potenciālu, lai padarītu jūrniecības nozari pievilcīgāku Savienības jūrniekiem, tostarp gados jauniem darba ņēmējiem.
- (16) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi – proti, uzlabot jūrnieku darba apstākļus un viņu informēšanu un apspriešanos ar viņiem – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet ka šīs rīcības mēroga un iedarbības dēļ minēto mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (17) Šajā direktīvā ir ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā noteiktās pamattiesības un tajā atzītie principi, jo īpaši tiesības uz godīgiem un taisnīgiem darba apstākļiem un tiesības uz informāciju un konsultācijām uzņēmumā. Šī direktīva būtu jāīsteno saskaņā ar minētajām tiesībām un principiem.
- (18) Tādēļ Direktīvas 2008/94/EK, 2009/38/EK, 2002/14/EK, 98/59/EK un 2001/23/EK būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījums Direktīvā 2008/94/EK

Direktīvas 2008/94/EK 1. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Ja šāds noteikums jau ir spēkā dalībvalstu tiesību aktos, tās var turpināt neattiecināt šīs direktīvas piemērošanas jomu uz mājkalpotājiem, ko nodarbina fiziska persona.”

2. pants

Grozījumi Direktīvā 2009/38/EK

Direktīvu 2009/38/EK groza šādi:

- 1) direktīvas 1. panta 7. punktu svītros;
- 2) direktīvas 10. panta 3. punktam pievieno šādas daļas:

“Īpašās pārrunu grupas vai Eiropas Uzņēmumu padomes loceklim vai šāda locekļa aizstājējam, kas ir jūras kuģa apkalpes loceklis, ir tiesības piedalīties īpašās pārrunu grupas vai Eiropas Uzņēmumu padomes sanāksmē vai jebkurā citā sanāksmē jebkurā no procedūrām, kas izveidotas saskaņā ar 6. panta 3. punktu, ja minētais loceklis vai viņa aizstājējs sanāksmes laikā nav jūrā vai ostā valstī, kas nav tā valsts, kurā ir kuģniecības sabiedrības domicils.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2009/13/EK (2009. gada 16. februāris), ar ko īsteno Eiropas Kopienas Kuģu īpašnieku asociāciju (EKKĪA) un Eiropas Transporta darbinieku federācijas (ETDF) Nolīgumu par 2006. gada Konvenciju par darbu jūrniecībā un groza Direktīvu 1999/63/EK (OV L 124, 20.5.2009., 30. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/16/EK (2009. gada 23. aprīlis) par ostas valsts kontroli (OV L 131, 28.5.2009., 57. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/54/ES (2013. gada 20. novembris) par dažiem karoga valsts atbildības aspektiem attiecībā uz atbilstību 2006. gada Konvencijai par darbu jūrniecībā un tās izpildi (OV L 329, 10.12.2013., 1. lpp.).

Ja iespējams, sanāksmes plāno tā, lai atvieglinātu to locekļu vai viņu aizstājēju dalību, kuri ir jūras kuģu apkalpes locekļi.

Ja īpašās pārrunu grupas vai Eiropas Uzņēmumu padomes loceklis vai šāda locekļa aizstājējs, kas ir jūras kuģa apkalpes loceklis, nevar piedalīties sanāksmē, apsver jauno informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanas iespēju, ja tas ir iespējams.”

3. pants

Grozījums Direktīvā 2002/14/EK

Direktīvas 2002/14/EK 3. panta 3. punktu svīturo.

4. pants

Grozījumi Direktīvā 98/59/EK

Direktīvu 98/59/EK groza šādi:

- 1) direktīvas 1. panta 2. punkta c) apakšpunktu svīturo;
- 2) direktīvas 3. panta 1. punktā pēc otrās daļas iekļauj šādu daļu:

“Ja plānotā kolektīvā atlaišana attiecas uz jūras kuģa apkalpes locekļiem, darba devējs par to paziņo tās valsts kompetentajai iestādei, ar kuras karogu kuģis kuģo.”

5. pants

Grozījums Direktīvā 2001/23/EK

Direktīvas 2001/23/EK 1. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Šo direktīvu piemēro tādai jūras kuģa īpašumtiesību pārejai, kas ir daļa no uzņēmuma, uzņēmējiesabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmējiesabiedrības daļas īpašumtiesību pārejas 1. un 2. punkta nozīmē, ar noteikumu, ka īpašumtiesību saņēmējs atrodas vai uzņēmums, uzņēmējiesabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmējiesabiedrības daļa, kuras īpašumtiesības nodod, paliek Līguma piemērošanas teritorijā.

Šo direktīvu nepiemēro, ja tiesību pārejas objekts ir tikai viens vai vairāki jūras kuģi.”

6. pants

Aizsardzības līmenis

Šīs direktīvas īstenošana nekādos apstākļos nav iemesls, lai mazinātu ar šo direktīvu aptverto personu vispārējo aizsardzības līmeni, ko dalībvalstis tām jau noteikušas jomās, ko aptver Direktīvas 2008/94/EK, 2009/38/EK, 2002/14/EK, 98/59/EK un 2001/23/EK.

7. pants

Komisijas ziņojums

Komisija, apspriedusies ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem Savienības līmenī, līdz 2019. gada 10. oktobrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas 4. un 5. panta īstenošanu un piemērošanu.

8. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz 2017. gada 10. oktobrim. Tās nekavējoties par tiem informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem minētos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

9. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

10. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2015. gada 6. oktobrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
N. SCHMIT
